

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 16 lipca 2020 r. (wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożone przez Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca, Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Ceuta – Hiszpania) – CY / Caixabank SA (C-224/19); LG, PK / Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (C-259/19)

(Sprawy połączone C-224/19 i C-259/19) ⁽¹⁾

[Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 93/13/EWG – Artykuły 6 i 7 – Umowy zawierane z konsumentami – Kredyty hipoteczne – Nieuczciwe warunki umowne – Warunek umowny zobowiązujący kredytobiorcę do pokrycia całości kosztów ustanowienia i wykreślenia hipoteki – Skutki stwierdzenia nieważności tych warunków umownych – Zakres uprawnień sądu krajowego w odniesieniu do warunku umownego uznanego za „nieuczciwy” – Podział kosztów – Stosowanie przepisów krajowych o charakterze zastępczym – Artykuł 3 ust. 1 – Ocena nieuczciwego charakteru warunków umownych – Artykuł 4 ust. 2 – Wyłączenie warunków umownych dotyczących określenia głównego przedmiotu umowy lub relacji ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług – Przesłanka – Artykuł 5 – Obowiązek formułowania warunków umownych prostym i zrozumiałym językiem – Koszty – Przedawnienie – Zasada skuteczności]

(2020/C 297/19)

Język postępowania: hiszpański

Sądy odsyłające

Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca, Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Ceuta

Strony w postępowaniach głównych

Strony skarżące: CY (C-224/19); LG, PK (C-259/19)

Strony pozwane: Caixabank SA (C-224/19), Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (C-259/19)

Sentencja

- 1) Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, aby w razie nieważności nieuczciwego warunku umownego obciążającego konsumenta obowiązkiem pokrycia całości kosztów ustanowienia i wykreślenia hipoteki sąd krajowy odmówił konsumentowi zwrotu kwot uiszczonych na podstawie takiego warunku, chyba że przepisy prawa krajowego, które znalazłyby zastosowanie w braku takiego warunku, nakładają na konsumenta obowiązek pokrycia całości lub części tych kosztów.
- 2) Artykuł 3, art. 4 ust. 2 i art. 5 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że za warunki umowy wchodzące w zakres pojęcia „głównego przedmiotu umowy” należy uważać warunki, które określają podstawowe świadczenia w ramach danej umowy i które z tego względu charakteryzują tę umowę. Natomiast warunki, które wykazują charakter posiłkowy względem warunków definiujących samą istotę stosunku umownego, nie mogą być objęte rzeczonym pojęciem. Okoliczność, że prowizja za udzielenie kredytu hipotecznego została ujęta w jego całkowitym koszcie, nie może przesądzać o jej charakterze podstawowego świadczenia tego kredytu. W każdym wypadku sąd państwa członkowskiego ma obowiązek przeprowadzić kontrolę jasności i zrozumiałości warunku umownego dotyczącego głównego przedmiotu umowy, niezależnie od tego, czy to państwo członkowskie dokonało transpozycji art. 4 ust. 2 tej dyrektywy do swojego porządku prawnego.
- 3) Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że warunek zawartej między konsumentem a instytucją finansową umowy kredytu nakładający na konsumenta obowiązek zapłaty prowizji za udzielenie kredytu może stwarzać na niekorzyść konsumenta, w sprzeczności z wymogiem dobrej wiary, znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków jej stron w sytuacji, gdy instytucja finansowa nie wykaże, że wspomniana prowizja odpowiada rzeczywiście wykonanym przez nią usługom i poniesionym kosztom, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.
- 4) Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, aby wystąpienie z powództwem o uznanie skutków restytucyjnych stwierdzenia nieważności nieuczciwego warunku umownego było obwarowane terminem przedawnienia, o ile moment rozpoczęcia biegu tego terminu i jego długość nie czynią praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym korzystania przez konsumenta z prawa do żądania stosownych zwrotów opłat.

- 5) Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz zasadę skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniom pozwalającym na obciążenie konsumenta częścią kosztów postępowania, stosownie do wysokości kwot nienależnie zapłaconych, które zostały mu zwrócone w wyniku stwierdzenia nieważności warunku umownego ze względu na jego nieuczciwy charakter, jeśli takie uregulowania stanowią istotną przeszkodę mogącą zniechęcić konsumentów do korzystania z przyznanego przez dyrektywę 93/13 prawa do skutecznej kontroli sądowej potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków umownych.

(¹) Dz.U. C 246 z 22.7.2019.

Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 16 lipca 2020 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunalul București – Rumunia) – JE / KF

(Sprawa C-249/19) (¹)

[Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (UE) nr 1259/2010 – Wzmocniona współpraca w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej – Jednolite zasady – Artykuł 10 – Stosowanie prawa państwa sądu orzekającego (lex fori)]

(2020/C 297/20)

Język postępowania: rumuński

Sąd odsyłający

Tribunalul București

Strony w postępowaniu głównym

Strona skarżąca: JE

Strona pozwana: KF

Sentencja

Artykuł 10 rozporządzenia Rady (UE) nr 1259/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej należy interpretować w ten sposób, że sformułowanie „[w] przypadku gdy prawo właściwe wyznaczone na mocy art. 5 lub 8 nie przewiduje rozwodu” dotyczy wyłącznie sytuacji, w której właściwe prawo obce nie przewiduje rozwodu w jakiegokolwiek formie.

(¹) Dz.U. C 206 z 17.6.2019.

Wyrok Trybunału (dziewiąta izba) z dnia 16 lipca 2020 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunal da Relação de Guimarães – Portugalia) – MH, NI / OJ, Novo Banco SA

(Sprawa C-253/19) (¹)

[Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Postępowanie upadłościowe – Rozporządzenie (UE) 2015/848 – Artykuł 3 – Jurysdykcja międzynarodowa – Główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika – Osoba fizyczna nieprowadząca niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej – Wzruszalne domniemanie, w myśl którego główny ośrodek podstawowej działalności takiej osoby znajduje się w miejscu jej zwykłego pobytu – Obalenie tego domniemanie – Sytuacja, w której jedyna nieruchomość dłużnika jest położona poza państwem członkowskim miejsca jego zwykłego pobytu]

(2020/C 297/21)

Język postępowania: portugalski

Sąd odsyłający

Tribunal da Relação de Guimarães